

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 1

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

a. Cím és a versszöveg összefüggése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A tükör nemcsak motívumként, a kedves arcának metaforikus megjelenítésében tűnik fel

a 4. versszakban, hanem a vers szerkezetének is meghatározója stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszádra 1 pont.

b. A kedves leírása, képi megjelenítése

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. A kedves egy-egy ruhadarabja, testrésze a lírai énre gyakorolt hatása, metonimikus, metaforikus kifejezése; külső leírással, színhatással indít, s a belső negatív tulajdonságok felvillantásával zárja a szakaszokat stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszádra 1 pont.

c. A vers szervezőelve

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Az ellentét, a tükörpárhuzam: a kedves pozitív és negatív tulajdonságait egyaránt megmutatja, a beszélő kételyeit, bizonytalanságát is kifejezi, retorikai kérdései is ezt erősítik stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszádra 1 pont.

d. Szerelemfelfogás és zeneiség

5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 5 pont

(pl. Romantikus szerelem, a nő érzéseinek, lényének megismerhetetlensége, a beszélő kételyei szólnak meg; ezzel az érzésvilággal szemben állnak a következetesen végigvitt páros rímek, valamint a felező nyolcas játékos könnyedsége stb.),

érvényes, csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszádra 1 pont.

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat

5 pont

összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat 4 pont,
helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, logikus gondolatmenet,
helytelen fogalomhasználat 2 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 1 pont.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. Információk azonosítása a szövegben (pl. költőnek mondta magát, prózája tele
érzelmeikkel, az olvasót elragadja eszményített világába, nyelve zeng, humora édes stb.)

5 pont

b. A zárójelek, idézetek szövegbeli szerepének értelmezése (pl. hivatkozás, tudományos
igényesség, hitelesítés, szemléltetés stb.)

4 pont

**c. A tény- és ismeretközlő, felhívó, érzelmkifejező kommunikációs funkció
felismerése** (3 pont), **indoklás** (3 pont)

6 pont

d. A tartalmi követelmények betartása

5 pont

Az érvelő szöveg követelményeihez való igazodás

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás

5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem
befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. a választott epikus mű műfaji sajátosságai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Kármán*: szentimentalista levél-/ naplóregény: bevezető: három kitalált elbeszélői szólam:
olvasási módot kínál; levelek, naplójegyzetek: Fanni szeretethiányának, szerelemre lobbanásának,
önmegértésének, halálának, túlérzékenységének története; énelbeszélés, a történetmondás
ismételten megszakad; vallomásosság; kert-motívum jelentései; egy év, ciklikusság,
évszaktoposzok;

Jókai: társadalmi, romantikus regény, lineáris, előre haladó történetalakítás, kalandos
epizódok, váratlan fordulatok, metonimikus és metaforikus összefüggések; a nagy történet
különböző történetekből épül fel, szervezőelve az ellentét, két világ értékrendje, ellentéte; regény
kezdeté és zárata – cselekményszervező elem; időtlenség; elbeszélő mindentudó, szubjektív,
szemtanú stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

b. a természet és ember viszonya

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Kármán*: antropomorfizált természet; Fanni megszólítja, barátjának nevezi, titkai tudója,
vigasztaló, megértő társ ellentétben az emberekkel; a történet időszerkezetét is meghatározza: egy
év, természet körforgása, emberi idő végessége, egyszerűsége; évszaktoposzok: a regény a
burjánzó természet tavaszi és kora nyári képeivel indul, ami párhuzamba állítható Fanni
vágyakozásával és önkeresésével, a hősnő sorvadásának kezdeté pedig a tél, a természet
látszathalálának és az emberi élet elmúlásának gyakori időtoposza; ekkor válik szét a természeti
ciklus és a hősnő útja, mert míg a természet éledni kezd, Fanni haldoklik;

Jókai: természet – ember harmóniája, antropomorfizált növény- és állatvilág; Timár Mihály a
társadalmi közegben megélt erkölcsi-érzelmi-lelki veszteségei elől menekül a Senki szigetére;
sziget jelentései: otthon, amelyet az emberi lét végessége ellenére az archaikus idill időn kívülsége
jelleméz; rousseau-i szentimentalizmus hatását mutató természetes világban nem fizetnek adót,
nem harcolnak senki ellen, nincs pénz, nincs állam és egyház, és a társadalmiságban fontos
szerepet játszó név is lényegtelenné válik; biztonság- és menedékjelkép, érintetlen harmónia
paradicsomi állapota, kertszerű, családiasság, szelíd érzelmek képzele kapcsolódik hozzá;
különállás- és kivonulásjelkép is, mely a regénykezdet romantikus fenség- és teljességélményével
ellentétben már nem hordozza az egyetemesség érvényét, hiszen Timár Mihály csak úgy lel lelki
békére és nyugalomra, hogy feladja élettervét: lemond a társadalmiságról, a világ alkotó

formálásának romantikus vágyáról, és visszalép a magánszférába, a szentimentális idill világába stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. a belső szabadság megteremtésének lehetőségei

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Kármán*: kert mint menedék, sztoikus megnyugvás kertje, az önmegértés színhelye; a naplóírás szituációja az egyedüllét nyelvi leképezése, de az önteremtés, az érzelmeinek szabad megélésének eszköze is, I. felkiáltásai, indulatos kitörései; L-nének szóló levelei: önelbeszélés igénye, érzései megértésének lenyomatai; a másság jelzése a fecsegéssel szemben a hallgatással; a szenvedély érzésének intenzív megélése a külvilág elítélő magatartása ellenében; halálvágya a teljes szabadság, tökéletes boldogság transzcendens síkon való elérésének megsejtését jelzi;

Jókai: Tímea belső szabadsága, nyugalma a társadalmi közegben nem valósul meg: önvád gyötri, vívódik, önmagának képtelen megbocsátani, fél a leleplezéstől; Athalie, Krisztyán Tódor kísértő szerepei; igyekszik mindent visszaadni Tímeának, az egész világnak, jótékonykodik; véletlenül irányítják sorsát; a sziget lesz számára, akárcsak Teréza és Noémi számára a biztonság-, menedék-, szabadságjelkép, le kell mondania végleg társadalomban betöltött szerepéről stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

d. motívumok és jelentéseik a regényben

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont

(pl. *Kármán*: kert – sorkert, sztoikus megnyugvás, élet-halál jelképe; hold – feminin jelleg, anyját idézi, átjárást biztosít a transzcendens létbe, halál, álom motívummal kapcsolódik össze;

Jókai: arany ember motívuma, s jelentései: inspiciens – megbízható, becsületes ember; ironikusan hat, mert Timár a hajó rakományáról és utasairól épp vesztegetéssel szerez tőle bizonyítványt, ugyanakkor itt még megbízója, Ali Csorbadzsi érdekében cselekszik; cs. kir. sajka kapitánya, akinek Timár négy hivatalos írást mutatott be, mások érdekében cselekszik: furfangos, cseles eszű, ravasz; Bécsben az audiencián a miniszter nevezi annak, Timár nemességet kap – okos, előrelátó, az udvar és a miniszter számára hasznos, használható, a közbeszéd szerint jószívű, jótékonykodó, jólelkű, nagylelkű, jótévő, bőkezű, gazdagsága ellenére szociális érzéssel megáldott, Timár önmagáról öniróniával mondja, mivel egyedül ő tudja, hogy gazdagsága Ali Csorbadzsi kincseinek eltulajdonításából ered, vagyis bűnösnek tartja magát, az arany és ember, a társadalmi és természeti ember ellentétbe kerül, vívódásának oka lesz, kettősség, lemond társadalmi szerepéről, a természetbe menekül; sziget - biztonság-, menedékjelkép Timár, Noémi, Teréza számára, hold - kísértetjelkép Timár számára; víz, a Duna – élet, halál, megtisztulás jelképe stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,
részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,
részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,
kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása 5 pont,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek részleges betartása 4 pont,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont,

helyenként töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat 2 pont,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.